

(ABRvS 24 december 2014, zaaknummer 201403182/1/A3)

Bij besluit van 8 maart 2013 heeft het college het verzoek van appelland om openbaarmaking van documenten op grond van de Wob afgewezen. Bij besluit van 14 augustus 2013 heeft het college het door appelland daartegen gemaakte bezwaar gegrond verklaard en de hoogte van de vergoeding van de proceskosten in bezwaar vastgesteld op € 472. Bij uitspraak van 8 april 2014 heeft de rechtbank het door appelland daartegen ingestelde beroep gegrond verklaard, dat besluit vernietigd voor zover daarbij de hoogte van de vergoeding van de proceskosten in bezwaar is vastgesteld, die vastgesteld op € 944, bepaald dat de uitspraak in de plaats treedt van het besluit voor zover dat is vernietigd en het college veroordeeld tot vergoeding van door appelland gemaakte proceskosten in beroep tot een bedrag van € 974. Tegen deze uitspraak hebben appelland en het college hoger beroep ingesteld. Het college betoogt dat de rechtbank ten onrechte appelland ontvankelijk heeft geacht, omdat het procesbelang van appelland ontbreekt, nu deze procedure alleen ziet op het verkrijgen van een proceskostenvergoeding in bezwaar. Deze komt echter, blijkens de machtiging, toe aan zijn gemachtigde. Zijn gemachtigde procedeert dan ook voor zichzelf, maar is geen belanghebbende in deze procedure. Ook de gemachtigde had derhalve niet-ontvankelijk moeten worden verklaard, aldus het college. Het uitgangspunt van het in de bijlage bij het Bpb opgenomen forfaitaire vergoedingsstelsel en van de jurisprudentie is dat voor door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstandskosten in rekening worden gebracht. In dit geval bestaat geen aanleiding om aan dit uitgangspunt afbreuk te doen, nu de gemachtigde van appelland in het geval van een procedure die tot succes leidt aan appelland een bedrag in rekening brengt. Dat de gemachtigde de hoogte van dit bedrag gelijkstelt aan het bedrag van een eventuele proceskostenvergoeding, staat aan toekenning van een proceskostenvergoeding niet in de weg. Het uitgangspunt van 'no cure no pay' op basis waarvan de gemachtigde werkt, betreft op zichzelf geen onaanvaardbare wijze van het vaststellen van een verschuldigde vergoeding. De voor vergoeding in aanmerking komende kosten in bezwaar komen toe aan appelland. Hij had dan ook belang bij de behandeling van zijn beroep, zodat de rechtbank zijn beroep terecht ontvankelijk heeft geacht. Het college betoogt dat de rechtbank ten onrechte voor de proceskostenvergoeding in bezwaar aan appelland een punt heeft toegekend voor het telefonisch horen in bezwaar.

Appelland is niet op de hoorzitting verschenen, terwijl de bijlage van het Bpb duidelijk spreekt over verschijnen. Telefonisch horen voldoet niet aan de minimumvereisten van de Awb. Daarbij komt dat het college de mogelijkheid tot telefonisch horen niet uitdrukkelijk heeft opengesteld, aldus het college. De gemachtigde van appelland heeft het college verzocht om telefonisch te worden gehoord. Het college heeft hiermee ingestemd en de telefonische hoorzitting heeft op 6 juni 2013 plaatsgevonden, in het bijzijn van de vertegenwoordiger van het college. Van dit horen is een verslag opge maakt, dat aan het dossier is toegevoegd. De hier gevolgde wijze van horen dient te worden gelijkgesteld met het bijwonen van een hoorzitting als bedoeld in onderdeel A4 sub 2 bijlage Bpb. De Afdeling volgt het college niet in zijn standpunt dat het college het telefonisch horen niet uitdrukkelijk heeft opengesteld, nu het college heeft ingestemd met het verzoek van de gemachtigde van appelland. De rechtbank heeft dan ook terecht geoordeeld dat het college bij de vergoeding van de door appelland in bezwaar gemaakte kosten ten onrechte geen procespunt heeft toegekend voor het verschijnen bij een hoorzitting.

Noot van de redacteur (RBo)

Deze uitspraak is interessant in verband met de proceskostenveroordeling, welke veroordeling zowel voor appelland als voor het college reden was om hoger beroep in te stellen. Het college stelt dat appelland geen belang heeft bij het (hoger) beroep nu de proceskostenveroordeling uiteindelijk geheel aan zijn gemachtigde zal toekomen. Tussen appelland en diens gemachtigde was een afspraak van 'no cure no pay' gemaakt. De Afdeling gaat niet mee in die visie. De Afdeling overweegt dat een dergelijke afspraak geen onaanvaardbare 'prijzafspraken' is. Daar komt bij dat de proceskostenvergoeding simpelweg toekomt aan appelland en niet aan diens gemachtigde, hetgeen de Afdeling overigens ook overweegt. De opmerking over de aanvaardbaarheid van de 'no cure no pay' afspraak is mijns inziens wel van belang. Dergelijke prijzafspraken kunnen immers een zeker 'misbruik' van het stelsel van proceskostenvergoedingen in de hand werken, hetgeen het college in casu ook impliciet lijkt te betogen. Indien een procespartij (die wordt bijgestaan door een professioneel rechtsbijstandverlener) geen daadwerkelijke kosten heeft gemaakt, waarom moeten de proceskosten dan überhaupt worden vergoed? De wetgever heeft geen toetsing van de daadwerkelijke kosten beoogd (zie ABRvS 23 juli 2008, AB 2009, 73 m.nt. C.M. Bitter). Er is sprake van een forfaitair stelsel en de hoogte van de werkelijk in rekening gebrachte kosten is voor de beant-

woording van de vraag of een tegemoetkoming in de gemaakte proceskosten moet worden toegekend, niet relevant. Toch denk ik niet dat een proceskostenvergoeding als gevolg van procederen in het belang van uitsluitend een gemachtigde louter en alleen ten aanzien van een proceskostenvergoeding die ook (volledig) aan de gemachtigde toekomt, ook door de wetgever is beoogd. Met het vervallen van de Wet Dwangsom ten aanzien van Wob-verzoeken lijkt een vervangende manier van mogelijk 'misbruik' dus alweer geschapen. Het zou mij toch niet onredelijk voorkomen dat de rechter in dit soort gevallen beoordeelt of er daadwerkelijk kosten zijn gemaakt door de procespartij, hoewel ik inzie dat een dergelijke beoordeling ook nieuwe discussies oplevert en de procespartij zich overigens ook niet hoeft uit te laten over de (financiële) afspraken die zijn gemaakt met de rechtsbijstandverlener. Ik verwijs voor een mooi overzicht van het stelsel van proceskostenvergoedingen naar de noot van L.M. Koenraad in AB 2015, 46. Een andere vraag is of ook aan telefonisch horen een procespunt moet worden toegekend in het kader van de proceskostenvergoeding. Het college had ingestemd met telefonisch horen en ook een verslag opgemaakt van de telefonische hoorzitting. De Afdeling concludeert dat onder deze omstandigheden het telefonisch horen gelijk moet worden gesteld met een openbare hoorzitting en om die reden ook aan het telefonisch horen één procespunt moet worden toegekend. Eerder oordeelde de Afdeling al in gelijke zin (ABRvS 8 februari 2012, zaaknummer 201109143/1/A3 en 27 augustus 2014, zaaknummer 201309744/1/A3).